

GLASILO

„Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko“
s sedežem v Ljubljani ter „Slov. čebelarskega društva za Spodnje Štajersko“.

Urejuje FRANČIŠEK ROJINA.

Izhaja 5. dan vsakega mesca in se pošilja udom zastonj.

Leto X.

V Ljubljani, meseca julija 1907.

Štev. 7.

Mesečna navodila.

Spisuje M. Humek.

Julij.

Ne pomnim sicer še bogsigavedi koliko let, vendar se v zadnjih 17 letih ne spominjam take pomladne čebelne letine, kakor je letos. Prekrasno vreme in druge ugodne okolnosti so pripomogle do tega, da je med kar „tekla“ v panji. Množina in kakovost medu presega daleč naše upe. Kdor je rabil točilo pravočasno, se bo spominjal še dolgo letošnjega leta, in ako bo jesenska paša tudi tako ugodna, bo leto 1907 zapisano z zlatimi črkami v čebelarski zgodovini.

Ta mesec paša pojema, tu prej, tam pozneje; a koncem mesca pridejo tudi za „muhe“ pasji dnevi. Čebelarji bomo imeli pa dovolj opravila, zlasti če bo vse poletje tako vroče, kakor je bil njega začetek.

Tri glavna opravila mora izvršiti ta mesec vsak skrben čebelar. Ta so: 1. da pregleda vse panji glede matic, 2. da skrbno pazi na ropanje, ki utegne biti, osobito letos, zelo nevarno, 3. da pripravi čebele za ajdovo pašo.

Prvcem, ki imajo 2 do 3 leta stare matice, moramo te zameniti z mladimi, ki smo si jih vzgojili na ta ali oni način. Posebno pozornost pa moramo obračati na izrojene čebele, ker se pri njih težko spozna brezmatičnost. Na premakljivem delu se to opravilo hitro izvrši. Panj se vzame vsaksebi in na stanju zalege presodimo ali je vse v redu, ne da bi iskali matice. Kranjiču

moramo odvzeti dno in iz sredine, kjer domnevamo zalego, izrežemo košček satja. Če ne najdemo jajčec ali zalege v enem kraju, poizkusimo v drugem. Ako ne zasledimo v dveh do treh tednih po zadnjem roju nikake zalege niti jajčec, je izrojenec brezmatičen. Nemudoma mu moramo dodati mlado, spraseno matico, ali pa vržemo vanj kakega drugca ali tretjaka, če ga imamo ravno pri rokah. V sili bi zadostovala tudi zrela matična zalega. Popolnoma napačno pa bi bilo dodajati takemu brezmatičniku mlado delavčno zalego, češ, da si bode sam vzgajal matico. Taka matica je že samanasebi brez vrednosti. Sicer pa traja vsa stvar tako dolgo, da pride panj skoraj popolnoma ob muho in je naposled žrtva roparic. Ako nimamo na razpolago ne sprašene matice, ne roja, niti zrele matične zalege, je najbolje čebele izpoditi iz panj in med spraviti v varno zavetje, posebno letos. Izpodene muhe se že same porazdele po sosednjih panjih. Močno čebelen brezmatičen panj ohranimo tudi na ta način, da mu nabijemo kakega drugca, ki se potem z njim združi in v jeseni odzame. O panjih s trotovkami in o takih, ki v njih ležejo jajčeca navadne delavke, spregovorim prihodnji mesec.

Največjo preglavico dela čebelarjem v tem mescu ropanje. Prične se takoj, ko se paša pretrga, in sicer brez dvombe pri brezmatičnih panjih. Ropanje preprečiti ni težko, to vstaviti, ko se prične, je pa skoro nemogoče brez občutne izgube. Najmanjše ljudstvo z dobro matico se uspešno brani roparjev, in najmočnejša ljudstva brez matice kmalu podležejo. Odpravite torej brezmatične panji, priprite žrela prav na ozko in vsako delo z medom opravljajte v deževnem vremenu v zaprtem prostoru, pa se vam ni treba bati roparic prav nič! Če se pa vendarle lotijo kakega panju, in jih na noben način ne morete odgnati, ga ni boljšega sredstva, nego da nesete tak panj v kak kraj, kjer vsaj pol ure na okrog ni čebel (v kak gozd). Tam si bode oropani panj s čebelarjevo pomočjo že opomogel.

Prihodnji mesec se prične ajdova paša. Takrat je treba imeti močna čebelna ljudstva, ker le taka poplačajo trud in stroške, ki jih imamo s prevažanjem. Tekom tega mesca moramo dati priliko, da se čebele čim obilneje zaležejo. V ta namen jim odstranimo preobilno zalogo medu, ker letos panji (kranjiči), posebno izrojenci, niso posebno čebelni, ker jim je manjkalo prostora za zalego. Pri kranjičih se v tem oziru res ne da zlahka doseči kaj uspešnega. Zato pa tudi ne bo kazalo prav težkih panjev prepeljavati v pašo.

V panjih s premakljivim delom se je odjemaval med že tekom glavne paše in sedaj ga gotovo ni toliko, da bi čebele ne imele kam staviti zalege. Ko bi se pa to ne bilo zgodilo, naj se sedaj odzame nekaj popolnoma zadelanih satov. Na njihovo mesto pride prazno delavčno satje.

Rojev ne kaže več jemati, ker se radi pomanjkanja paše ne bodo mogli opomoči do ajdove paše. Rojenje prcev naj se odslej na vsak način prepreči.

Odpravljajmo iz panjú, kar čebelam ne ugaja!

Iv. Jurančič.

V vsaki stroki se mora stremeti po napredku in izboljšanju vsake pomanjkljivosti, ako se hočemo vzdržati na površju časa; kajti stati se pravi nazadovati. Pri vsem opravičenem in dobromislečem hrepenenju po napredku moramo biti vsekako previdni in proti novinam nekako nezaupljivi, ako se hočemo izogniti prevare in včasih občutne škode. Kadar se nam ponuja kaka nova iznajdba, treba najprej pomisliti, ali nam zamore ta res služiti v napredek, ali je res boljša, kakor tozadevni dosedanji pripomočki, in ali bo imela ta novina tudi trajen pomen in prihodnost. Vse to seveda nam pove še le izkušnja.

1. K tem vrsticam sta me privedli dve točki iz našega lista št. 6. t. l. V mesečnih opravilih se namreč priporoča, da se večji satniki povodom pri-trjevanja umetnih satov preprezajo z žico. Ta metoda je sicer znana že okoli 10 let, vendar jaz se nisem mogel nikdar sprijazniti z njo, ker si usojam naravnost trditi, da čebelnemu razvitku ne ugaja ter je v panju škodljiva.

Marsikdo bo menda ugovarjal: Saj je ta žica tako tenka, kaj bo to škodovalo! Dobro; primimo 10 cm dolg kos te tenke žice na enem koncu z roko, drugi konec pa podržimo v plamen; v kratkem času bo tudi drugi konec tako vroč, da ga moramo izpustiti. Ako pa vzamemo vžigalico, jo vžgemo, bo na enem koncu gorela, na drugem pa, kjer jo držimo, ne čutimo nikake premembe toplote. Torej tudi po tenki žici se gorkota, oziroma mráz primeroma v veliki meri prevaja, medtem ko je les slab prevodnik toplote. Ako v hudi zimi primemo z mokro roko znotraj v veži za kljuko na vratih, kmalo nam roka primrzne, dasi je v veži še precej nad $0^{\circ} R$. Žrebelj, ki je zabit skoz hišna vrata, kaže v zimi na notranji strani, celo v gorki sobi, ivje ali led.

Da je ta žica tudi čebelam zoprna, naznanjajo dovolj jasno s tem, da umetne sate ob žici pogosto pregrizejo, včasih celo do vrha, ker hočejo žico odstraniti. To storijo zlasti ob slabi paši, ko sata tako naglo ne izdelajo. Poleti, mislim, bi še ta žica ne bila posebno škodljiva, ker je v celem panju približno enako toplo, vsaj v močnejih panjih. Drugače pa je v zimi. V svojem gnezdu, t. j. v zimskem sedežu vzdržujejo čebele tudi v najhujši zimi 18° do $22^{\circ} R$ gorkote; kadar pa začnejo zalego gojiti, takrat pa najmanj $+ 25^{\circ} R$. Vsa-kemu je znano, da je gorkeji zrak laglji od hladnega, ter kakor pravimo, gorkota samaobsebi navzgor sili. Vsled tega je v čebelnem panju ob dnu hladneje, v zimi včasih prav mrzlo, da je spodaj celo led, medtem ko se čebele zgoraj prav dobro počutijo. Ako je tedaj v zimi v panju ob dnu večkrat temperatura pod $0^{\circ} R$, zgoraj v gnezdu pa $+ 18^{\circ}$ do $25^{\circ} R$, mora ta žica jako neugodno, škodljivo vplivati na obstanek čebel, oziroma na razvoj zalege. Pa ko bi bila samo ena žica v celem panju; le koliko jih je še! Celó 3 - 6 v vsakem satu. Če obseda ljudstvo kakih 8 satov, potem je hitro 24—48 žic napeljanih skoz zimski sedež, ki prevajajo zimo od spod navzgor v toplo

gnezdo. Ko bi čebele znale govoriti, kaj bi nam le povedale, zlasti tiste, ki morajo v hudi zimi morebiti ravno k žici glavico tiščati (ako je sploh takoj ne odmaknejo), ko se stisnejo tesno v kepo, ter zlezejo celo v prazne celice, da tvorijo tem manjši volumen; ali kaj bi rekle one ličinke in bube, ki se razvijajo v onih celicah tik ob žici? Ali bi bilo ugodno za otroka, ko bi mu v zimi napeljali skoz toplo zibeljo mrzle vode v kovinski cevi, h kateri bi se otrok moral tiščati ves čas, dokler zibelje ne zapusti?

Že od davnih časov se priznani strokovnjaki trudijo kovinske predmete, oziroma dobre prevodnike toplote v čebelnem panju po možnosti omejiti ali jih iz njega odpraviti. Zato glejmo tudi mi, da panji tako ustrojimo, da se škodljivih in nepotrebnih pripomočkov izognemo. Koliko se je že železa, kositra itd. stlačilo v panj, pa vse to zopet eno za drugim izginja! Saj so že pred več leti izkušali v umetne sate vtiskati razne tuje snovi, n. pr. žico, žično pletenino, ploščevino, tenko tkanino itd., pa vse to se je moralo zopet umakniti, ker se je pokazalo kot nerabno.

Veliki sati se res potrgajo, kadar so polni medu; to sem izkušal že sam več kakor dovolj. Pa zategadelj nisem v sate žice napenjal, temveč omislil sem si manjšo mero, namreč tako velike sate, ki brez škodljivih pripomočkov lastno težo prenesejo. Mislim, da je to bolj naravno, kakor s protinaravnimi sredstvi nekaj prisiliti. Ravno tisti, ki najbolj kričijo: „Čebele se naj le naravno razvijajo,“ stlačijo največ protinaravnih in čebelam škodljivih predmetov v panj! Dokler bodo čebele rabile za svojo notranjo opravo vosek, torej slab prevodnik toplote, tako dolgo jaz žice v satih ne odobravam ter ostanem pri trditvi, da to čebelam ne ugaja; drugi pa, kakor jim drago.

2. Prav v tisti številki „Čebelarja“ se nadalje omenja kot najboljšo ločilo pri vlivanju umetnih satov krompirjeva voda. Taka in enaka sredstva sem ocenil po svojem nazoru že v spisu: Umetno satovje v „Čebelarju“ I. l. št. 6–10, zato tega ne maram tukaj podrobneje razpravljati. Omenim samo, da za izdelovanje umetnega satovja najprimernejše in najnaravnejše ločilo je in ostane: med in voda! Gotovo te snovi čebelam najbolj ugaajajo, katere jim služijo v živež. Pri tem pač ne moremo segati po drugih, neprimernih sredstvih, tudi z ozirom na ceno ne; zakaj za 1 kg umetnega satovja se ne porabi niti za dve žlici medu. Ako namakamo stiskalnico z medeno vodo, sati prijetno dišijo, jih čebele rade sprejmejo, ter se dajo brez posebnega sušenja shraniti; pri uporabi takega drugega ločila pa se morajo sati prej oprati in posušiti, ker sicer plesnijo, kar gotovo več dela stane, nego se more teh par kapljic medu upoštevati. Saj se pri tem nič medu ne izgubi, ker pride čebelam v korist. Gotovo bi bila to „nečebelarska“ sebičnost, ako bi čebelam še tega medu ne privoščili, kar se ga porabi za umetno satovje. Kdor nima toliko medu, ta menda pač tudi nima potrebe za umetne sate. Proč tedaj z vsemi takimi protinaravnimi nadomestili!

Dostavek urednika: Današnji članek Vam je narekovala Vaša velika ljubezen in skrb za čebele, vendar oprostite, če menim, da gledate

žice v velikih satih kakor tudi krompirjevo ločilo pri vlivanju medsten nekoliko prečno. Nazori se marsikdaj ne strinjajo in v tem slučaju se tudi Vaši z urednikovim ne, čeprav smo sicer vedno edini. Če bi ne povedal urednik svojega mnenja, bi se gotovo oglasil n. pr. gospod Žinderšič, ki tudi vedno uporablja žico, ali še marsikateri drugi, ki so prepričani o dobroti te iznajdbe.

Glede žice navajate dejstvo, da je žica dober prevodnik gorkote ter da odvaja preveč gorkote iz zimskega gnezda, oziroma privaja preveč mraza vanj. Ne rečem, ko bi bila tista žica debela kot ona za vezanje loncev, potem bi prevajala gorkoto ali mraz morebiti res celo na decimeter daleč, ker je pa tenka — mislim tako kot je za vezanje šopkov, kakršna se ravno rabi za pritrjevanje satov — ta pa ne prevaja niti pol decimetra, in to ne pride v poštev, posebno, ker je vsa žica v satju prevlečena in pokrita z voskom. Vsa, pravim, zato se tudi ličinka ne dotika nje z nagcem, ampak je vmes vosek, ki nadomestuje v tem slučaju gorko plenico ali flanelco. In ko bi tudi zalega res trpela kdaj malce za hladom, ni to v nikakem razmerju z dobrotami, ki jih nam nudi žica v satu. Največji sati so pravilno izdelani in brez skrbi prevažamo panji iz kraja v kraj. Omenjate, da izgrizejo včasih čebele sat ob žici, a to zato, ker panj ne stoji popolnoma navpično ter se spodnji del sata odmakne od žice, vendar take nepravilnosti, ki jih zakrivi čebelar sam, ne morejo zmanjšati vrednosti dobre iznajdbe. Da bi pa opuščali zavoljo žice sate velike mere, ne bo šlo, ker prihodnost ima, kakor vse kaže, velika mera, vsaj zdaj plavajo tako ameriški kot evropski čebelarji na velikih satih. Znano Vam je, da imam tudi jaz mnogo dunajskih panjev, v katere devam v vališče vsaj po pet, pa tudi po sedem celih okvirjev, in šele zadaj polsatnike. Ob letošnji dobri paši sem razširil neko vališče s celo medsteno, ki pa ni bila obžičena. Štiri prste pod stropom se je odtrgala, in čez par dni sem našel na dnu meden štrukelj, poln pomečkanih čebel. Seveda bi mi Vi svetovali, naj rabim samo polsatnike, a ne morem, ker sem prepričan, da se čebele veliko bolj množe na velikih satih, ter da matica ne gre iz enega nadstropja v drugega, dokler ni prvo takorekoč nabito polno, vsaj spomladi ne, ker ji pač ne ugaja les sredi zalege, še veliko manj, kot žica, ker čez žico rada stavi zalego. Pa vendar moramo trpeti tudi mali satnik, čeprav ni vselej in povsod na mestu.

Še bolj pa se čudim, da ste proti krompirjevemu skrobu kot ločilo, saj ta vendar ni kaj nenaravnega, ker se skrob tudi v obnožni nahaja. Pri vlivanju medsten res nisem nikoli štedil z medom, ker če bi, bi se medstene sploh lepo ne odločile od stiskalnice, a če se po krompirjevem skrobu še raje ločijo, bom rabil tega, ker ga več pridelam, med bom pa dal kar v koritcu čebelam. Če je prinesel „Čebelar“ dotično notico o tem preprostem sredstvu, sem bil prepričan že kar vnaprej, da bo s tem marsikomu ustrezno.

Tako sva torej, dragi čebelarski prijatelj, obdelala žico in krompir vsak s svojega stališča. Obema je bila le dobra stvar na srcu, zato imava oba prav.

To in ono.

Priobčuje Hinko Zirkelbach.

1. Gorka in mrzla stavba.

Glavni vzrok, da so imeli letos čebelarji toliko mrličev, ni bila dolga in huda zima, marveč lakota. Mraz ne škoduje dosti čebelam, da imajo le dovolj dostopnega živeža, s katerim si proizvajajo potrebno gorkoto. Čim hujše pritiska mraz, temveč potrebujejo hrane. Saj čebele ne ogrevajo prostora marveč same sebe. Kako pa prezimijo drugod čebele, kjer je hujša in daljša zima, kakor pri nas?

Da čebele ne pomrjo lakote treba je paziti v prvi vrsti na to, da imajo že v jeseni dovolj medu za celo zimo. V drugi vrsti je pa treba notranjščino panju tako urediti, da se čebele lahko pomikajo za medom ali navzgor ali nazaj.

Panji imamo dvojne: pokončne in ležeče. Ako leže satniki povprečno z žrelom, imenujemo gorko stavbo, ako pa od izletnice proti končnici, mrzlo stavbo.

Sedaj pa nastane vprašanje kakšno stavbo mora imeti ležeči panj, in kakšno stoječi, da je prilagojen čebelam.

Ležeči ali podolžni panj zahteva naravno mrzlo, stoječ gorko stavbo.

Poleti je pač enako, kakšno stavbo ima ta ali oni panj. Za dobro prezimovanje pa je stavba največje važnosti.

Poglejmo posledice, ako ima ležak napačno, t. j. gorko stavbo. Okvirji so nizki in kratki kakor končnica. Čebele so poleti ves med zanašale nazaj, da so imele v vališču prostor. Kjer so imele poleti vališče, tam tudi prezimujejo, zato ker imajo mnogo praznih celic, ki so za prezimovanje neobhodno potrebne. Na tem prostoru torej nimajo medu, pač pa v izobilju zadaj. Ko pritisne mraz, čebele kmalu pojedó še tisto malo medu, ki so ga imele v vališču, vsled mraza ga od zadaj ne morejo donášati, preseliti se iz ulice v ulico tudi ne, zato pomrjó lakote, četudi je zadaj polno medu. Reši jih le slučajno južno vreme.

Vse drugače pa je, ako ima ležak pravilno mrzlo stavbo. Okvirji so nizki in dolgi, kakor je dolg panj. Ker so okvirji dolgi in nizki, zanašajo čebele med zadaj, da imajo spredaj na okvirjih dosti praznih celic, zadaj pa obilo medu. Naj bo še tako huda in dolga zima, čebele se v posameznih ulicah vedno lahko pomikajo nazaj za medom, in najhujši mraz jim ne škoduje. Ako ima vsak okvir zadaj 15 cm medu, ga čebele ne pojedó dotlej, da mine zima.

Nasprotno je pri pokončnem ali stoječem panju. Pri tem bi bila mrzla stavba ravno tako nevarna za prezimovanje kakor pri ležaku gorka. Pri mrzli stavbi bi čebele, ki se ne morejo po zimi premikati le navzgor in nazaj, bi ne mogle prenašati medu iz stranskih ulic, in pomrle bi lakote. Zato mora imeti stojak le gorko stavbo. Čebele poleti zanašajo med vsled zalege vedno le navzgor in ob strani okvirjev, ki so visoki in ozki, kakor končnica. Čebele se

na takih satih premikajo po ulicah vedno navzgor za živežem in ako imajo nad sabo 15 cm debelo medeno kučmo, jo ne pojedjo pozimi.

Jaz sem letos 16 gerstugovcev prezimil izborno, dasi smo imeli v Ljubljani na novega leta dan 22 stopinj Celzija mraza. Ko bi mraz odločeval, bi gotovo vse zmrznilo. Panji imam pokrite le s slamnato blazino, tako pozimi kakor poleti. Nad njimi je 60 cm prostora za opravljanje od zgoraj. Izletnica in sprednja stran sta popolnoma prosti. Mraz prihaja v panj kolikor hoče. In vkljub hudemu mrazu čebele niso dosti šumele. Začetkom marca sem pokukal pri pitalni vehi v panj, a komaj sem videl čebele, tako so še nizko sedele. Pital sem le enkrat pred črešnjo, ali še takrat bi ne bilo treba. Jeseni sem pustil vsakem panju 12 kg medu.

Iz tega vidite, kake važnosti je način stavbe. Pri stojakih imejte le gorko, pri ležakih le mrzlo stavbo, v jeseni pustite medu vsaj 12 kg in brez skrbi ste zastran najhujšega mraza, da ne bodele imeli mrličev.

2. Poučen obisk.

Dolgo se že poznavam g. urednik. Še ko nisem bil čebelar sva bila že znana, saj sva trgala oba v enem razredu hlače. Ko sem pa postal čebelar, sem vedno želel, Vas obiskati in si ogledati Vaše uzorno čebelarstvo. Letos, ko sem kupil kolo, namenil sem si takoj, napraviti daljši izlet, in sicer najprvo k Vam. Ni mi žal za trud in znoj. Zanimal me je zlasti Vaš sinko, ki bo sčasoma mojster v čebelarstvu. Bolje je razumel, kakor marsikak star čebelar. Najbolj sem Vam pa hvaležen za kratek in izvrsten svèt: „Čebelari tako, da boš imel kaj dobička, ker te čebelarstvo toliko stane.“ Pripovedali ste mi, da jim letos, ko so čebele tako medene, kar sproti izmetavate med. Čebele v par dneh zopet toliko naneso, sicer lenarijo, ker nimajo prostora.

Domu prišedši takoj vzamem 13 panjem, ki so že odrojili, in je bila zalega poležena, zadaj po 3—4 sate. Dasi so me čebele pošteno opikale, ko sem jim jemal premoženje, vendar sem bil za trud in bolečine obilo poplačan, natočil sem 51 kg medu.

3. Pritepenec.

Gospod urednik! Še nekaj znamenitega bi Vam kmalu pozabil povedati, kar se mi je pripetilo ono nedeljo, ko sem bil pri Vas. Bilo je okrog 6. ure zvečer. Nevihta se je bližala. Bliski so švigali po nebu in od daleč se je že čulo gromenje. Ravno sem dokončal delo v čebelnjaku in nesel zadnje sate, katere sem čebelam odvzel, v delavnico, kjer jih je žena pridno odkrivala in točila iz njih med. Imela je dovolj pomagachev, ki so porabili vsak ugoden trenotek, da so mogli kje kaj oblizniti. V tem pride črez vrt mimo čebelnjaka v delavnico sosedova deklica in pravi: „Gospod, pri Vas imate pa roj.“ „Beži, beži,“ sem ji rekel.

„Kdaj je bil še v tem času roj, posebno, ko bo vsak čas udaril dež. Najpoznejši roji so k večjem ob 4. uri, in še to je redko.“ Ko mi pa deklica le zatrjuje, da je roj, grem vendar pogledat, kaj se je zgodilo. Mogoče, sem si mislil, da sem vsled otresavanja razburil čebele, da so pobegnile iz

panjů. Deklica je imela prav. Nad čebelnjakom je vse migljalo čebel. Hitro pregledam vse panjove, toda pri vseh je bil najlepši red. Kmalu se je vsedel roj in sicer tako ugodno, da še nobeden ne tako; komaj dva koraka od čebelnjaka na pritlično jabolko, da sem moral poklekiniti, ko sem ga ogrebel. Bil je videti kak trojček. Sosed mi je rekel, da je videl, ko je letel roj od Grada sem. Najbrže je roj imel namen jo popihati v gozd, ko gospodar ni vedel zanj, da bi ga ogrebel. Šum mojih čebel in bližajoča se nevihta sta roj ustavila.

Nekako nezaupno sem roj spravil v prašilček. Potepuhi ne ostanejo kaj radi v panju, posebno ako se dolgo klatijo okoli. Predlanskim sem tudi pri sosedu dobil tak roj. Bilo je komaj kakih 200 čebel in krepka matica. Črez dobre pol ure pogledam v panj, a ni bilo več duha ne sluha po njem. Za tisti večer sem dobro vedel, da bo ta ostal v panju. Ostal je tudi drugi in tretji dan. Tretji dan pogledam v panj in na moje začudenje zapazim polno zalege. Izkazal se mi je hvaležnega, ker sem mu dal tako lepo prenočišče. Ploha ponoči bi roj gotovo uničila.

Da ste mi zdravi g. urednik! Prihodnjič pa Vam sporočim o čem drugem.

=====

Čebelni strup v zdravilstvu.

Urednik.

Uredništvo čebelarskega lista „Steier. Bienenvater“ je naprosilo dr. Trča, naj poroča o nadaljnjih uspehih svojega zdravljenja s čebelnim pikom. Tej prošnji je tudi ustregel ter poslal omenjenemu listu poročilo, ki ga je priobčil pozneje tudi dunajski „Bienenvater“, ter iz tega danes naš „Čebelar“. Ker je pred nekaj časom naš sotrudnik g. Kurbus priobčil v „Čebelarju“ v več številkah popis načina tega zdravljenja, bo marsikaterega naših članov zanimalo, kaj piše dr. Terč:

Cenjeno uredništvo!

Vašemu prijaznemu pozivu, naj poročam o nadaljnjih uspehih svojega zdravljenja s čebelnim pikom, rad ustrezem, akoravno čebelarski list ni pravi prostor za medicinsko razpravo. Ker pa je to s čebelo ter z njo s čebelarstvom v tesni zvezi, bo utegnulo tudi vsakega čebelarja zanimati.

Seveda se izpostavljam s tem nevarnosti, da se bodo moji stanovski tovariši načinu mojega zdravljenja revmatizma še bolj muzali ter ga smešili. A tudi to me ne bo motilo; to usodo delim s celo vrsto mož, ki so postali slavni, ki so bili stezosledci in začetniki neprimerno večje veljave, ki jih pa istodobni tovariši tudi niso resnim smatrali. Ne odstopim ničesa od vseh svojih trditev o učinku čebelnega strupa zoper vse vrste pravega revmatizma, kar sem pisal v „Wiener Medizin. Zeitung“ (1888), predaval v c. kr. društvu zdravnikov na Dunaju in poročal v „Steier. Bienenvater“. Po čebelnem strupu izgine vsak revmatizem (pravi); v lahkih in ne zastarelih slučajih je zdravljenje

kratko in z malo piki, medtem ko zahtevajo stari in težki slučaji daljšega, večkrat večletnega vstrajnega zdravljenja s primerno mnogimi piki. Nasprotno pa se ne sme zdraviti težkorevmatične ostarelosti, ki je največkrat v zvezi s srčno ali drugimi težkimi boleznimi. Nasledki po čebelnem strupu zahtevajo neko gotovo utrjenost, ne že popolno opešanih moči. Svoje tozadevne izkušnje sem si začetkoma pridobival s težkimi skrbmi in nočmi brez spanja. Saj sem se pa tudi postopil popolnoma nepoznane stvari, preprežene s pretiranimi bajkami in govoricami o čebelnem piku, ki pač boli, a nikdar ne umori, kakor se večkrat kvasi, temveč je eno najmočnejših in najzanesljivejših zdravilnih sredstev.

Pri raziskovanju učinkovanja čebelnega strupa samoobsebi umevne, neizogibne takozvane neuspehe so zdravniki in lajiki proti meni in mojemu načinu zdravljenja izkoriščali, medtem ko sta prijatelj kot sovražnik včasih čudovite uspehe zamolčala.

Trajno ozdravljenje, to je trajno zavarovanje proti revmatizmu je odvisno od trajne utrjenosti proti čebelnemu strupu.

A ne samo najrazličnejše vrste pravega revmatizma (seveda v zgoraj omenjenih mejah), tudi takozvano spačljivo trganje v sklepih (neka do zdaj vsakemu zdravljenju kljubovajoča bolezen, katero mnogo večšakov ne prišteva več k revmatizmu), je po čebelnem strupu ozdravljiva.

Seveda se mora pričeti z zdravljenjem zgodaj, predno pride težka ostarelost, ter je treba zdravniku kot bolniku veliko potrpljenja, ker se ta še zdavnej nespoznana bolezen vedno ponavlja, to se pravi toliko časa, dokler ni dosežena popolna utrjenost proti strupu. Bolnico, ki je imela vse členke na rokah in nogah bolne in spačene (imam Röntgenovo fotografijo njene roke) je trpela na vnetju desne prsne mreže in vnetju ledvic, bila dve in pol leta bolna in ni mogla svoje sobe več zapustiti — sem zdravil štiri leta s čebelnimi piki.

Že po prvem pol letu je postala popolnoma gibljiva in je mogla zopet svoj posel (bila je učiteljica francoščine) izven svojega doma opravljati; potem je bila ambulantno zdravljena ter je dobila skoz ves čas nekako 15.000, reci petnajsttisoč čebelnih pikov.

Dama je danes popolnoma zdrava, prej odebeleni členki so postali vitki, ter je kljub marsikaterih neugodnih razmer cvetoča.

Samo ta edini slučaj bi postavil zdravljenje s čebelnim pikom iz smešenja in neverjetnosti v lepšo luč, ko bi ga mogel pred in po zdravljenju predstaviti kakemu slovečemu kliniku.

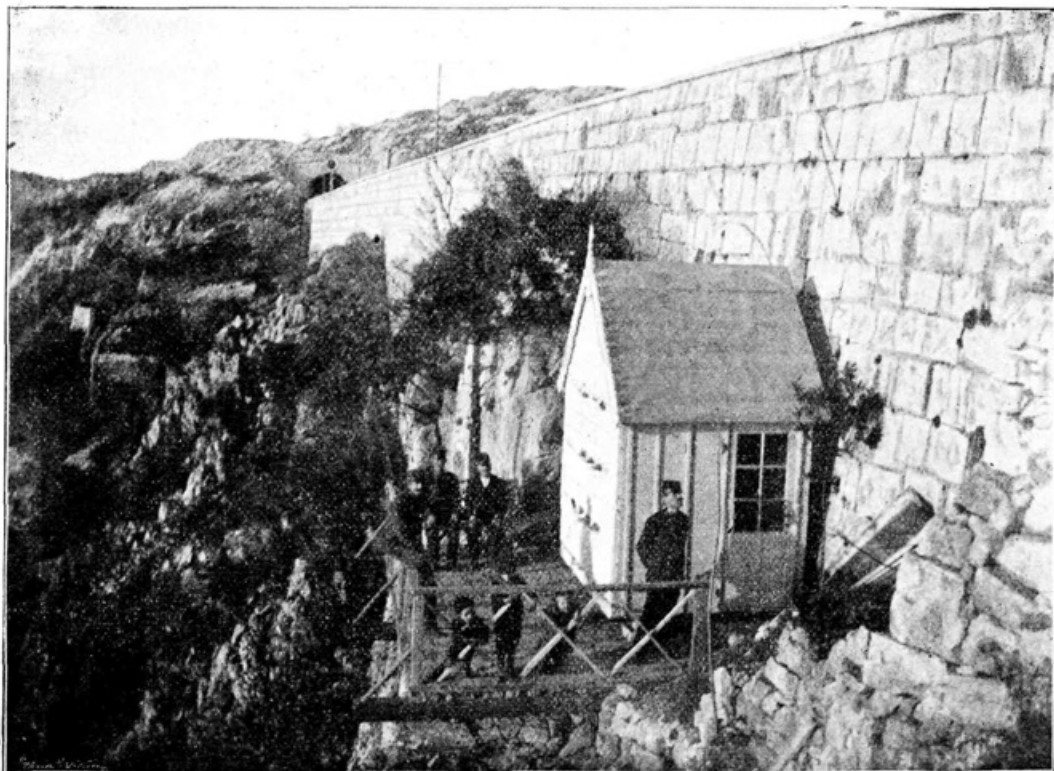
Danes lahko vsak zdravnik (nezdravniku je ravnanje s čebelnimi piki nujno odsvetovati) na podlagi mojih izkušenj brez skrbi zdravi. Dober slučaj, odločnost resnih tovarišev (morebiti v inozemstvu) bosta resničnost mojih opazovanj, četudi šele po moji smrti, potrdila.

Maribor, dne 14. aprila 1907.

Dr. Filip Terč.

Čebelnjak tik železnice.

Priobčena podoba kaže čebelnjak gospoda Mallyja v Biviji ob južni železnici na Krasu. Tik železnične proge, komaj 2 m proč in kakih 7 m nižje je prislonjen na kameniti zid. Nad čebelnjakom vozi vsak dan po 60 do 70 vlakov. Človek bi mislil, da na takem prostoru čebele nikakor ne morejo dobro uspevati, zakaj večni nemir, posebno pozimi, jih mora preveč nadlegovati in vznemirjati. Toda temu ni tako. Čebele se menda navadijo na vedno se ponavljajoče drdranje, da se naposled niti ne zmenijo zanj. Kakor sporoča gospog Mally, ima čebelnjak prostora za 27 panjev Freudensteinovega načina. Obljubil je tudi priobčiti dopis o uspehih svojega čebelarstva v teh panjih, za kar se priporoča:

urednik.

Vabilo k čebelarskemu tečaju,

ki se vrši dne 21. julija v Ilirski Bistrici pri gospodu A. Žnideršiču. Začne se ob 9. uri zjutraj z ogledovanjem vzornega čebelnjaka, potem sledi teoretično predavanje in naposled praktično. Opoldne je dve uri odmora, potem gremo zopet do večera poslušat in gledat, kako se umno čebelari. Predavali

bodo naši najboljši čebelarji: gg. Humek, Likozar, Žnideršič in upam, da bota tudi gg. Črnagoj in Likar vstregla moji prošnji, da povesta kaj iz svoje obilne izkušnje. Udeležnikom bo 21. dan letošnjega julija ostal v vednem spominu, zakaj ko bi tudi nič drugega ne pridobili kot da videjo g. Žnideršiča čebelarstvo, se izplača ta polet k njemu. Zatorej vabim vsakega, komur je le mogoče se odtrgati od doma, naj pride. Kdor gre skoz Ljubljano, ima prav prilično zvezo s poštnim vlakom ob 4. uri 52 minut zjutraj, ali z brzo-vlakom ob 6 uri. Kdor pride že prejšnji večer v Ilirsko Bistrico, bo tudi lahko dobro prenočil. — Na mnogoštevilno svidenje!

Frančišek Rojina, voditelj tečaja.

=====

Naše opazovalne postaje.

Priobčuje A. Žnideršič.

Mesečni pregled: Maj.

Kraj	Učinek tehtanega panjů									Temperatura			Dnevov letanja	Dnevo v					
	Donos			Upad			Skupni	Najvišji donos	Dne	najvišja	najnižja	Srednja mesečna		z dežjem	s snegom	s solncem			z vetrom
	Mesečna tretjina																		
	1	2	3	1	2	3													
Podgorje pri Kamniku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	2	15	27	11	—	4	5	22	27
Ilirska Bistrica	110	160	90	50	10	50	250	90	14	31	5	16 ⁷	28	12	—	6	6	19	16

Začetek je storjen, sicer boren, a da je le . . . Upam, da bodo prihodnji mesec stopili še drugi tovariši v naše vrste, in da bo končno vendar uresničena naša želja, imeti v vsakem slovenskem okraju čebelarsko opazovalno postajo. Pozivljam gospode tovariše, da se prijavljajo; čas je dokler vzimimo panji.

V ilirskobistriškem okraju je bil maj zelo ugoden in ljudstva, ki so v aprilu zelo opešala, pomagala so si čudovito. Cvetelo je pri nas vse sadno drevje obenem, zlasti jablane so bile videti kot šopi bujnega cvetja.

Naš prvi poročevalec g. Nikolaj Sallath iz Podgorja pri Kamniku poroča pa sledeče:

„Maj je bil jako ugoden. Kakor je iz pregleda razvidno, so bili večinoma topli solnčni dnevi. Paša se je naenkrat razvila. 5. so bile črešnje, 12. jablane in hruške, 22. divji kostanj v cvetju.

Ljudstva so se v temu mescu krasno razvila in od 20. naprej vsa vprek rojila. Kakor kaže, bode letos veliko rojev; vendar posebno močnega še nisem opazil; večinoma so navadni srednji.

Pri meni ni še nobeden gerstungovec rojil, a pričakujem vsak dan velike roje, ker so vališča polna in dobro zasedena.

Moj čebelnjak stoji na ravnem polju in je od vseh strani vetrom izpostavljen, ki dan na dan brijejo, kar na razvoj neugodno vpliva. Prihodnji mesec poročam tudi o tehtničnem stanju.“

Iz Slov. goric. Za majnikovo številko sem poslal kratek, obupen dopis, prav kakor telegram, ki ne javlja nič dobrega. Kdor je bral omenjene vrstice, bo uvidel razliko med njimi in sledečimi: Letos do konca aprila najslabiji časi, kar sem jih v čebelarstvu doživel, od začetka maja pa najboljši, kar jih pomnim. Panji vedno polni medu, rojev toliko, da ne vemo kam z njimi, ker ne trgujemo. Jurančič.

Iz Loke v Istri. Letošnji maj in junij, kakšna dva čebelarstva mesca! Že dne 5. maja so vsi plemenjaki dorajili. Oni od 6. maja je dal že črez 38 dni devičnika, drugim prvcem sem pa le zabranil rojenje s tem, da sem jih podstavil. A zdaj so težki, da bi jih moral biti vesel največji nezadovoljnej, ki je že mislil, da je čebelarški Bog umrl. O, pa ni, samo iskušal nas je, kako znamo godrnjati ob slabih letinah. Ivan Sever.

Tečaj o gnilobi v Celovcu se vrši dne 28. julija ob 2. uri popoldne. Predaval bo vseučiliški profesor dr. V. Winkler v deželnem muzeju. Učitelj čebelarstva na Dunaju Alfonsus, vabi potom te notice tudi kranjske čebelarje, naj se udeleže tega važnega tečaja.

Ogrska za čebelarstvo. Ogrska stori za čebelarstvo več kot vsaka druga država v Evropi. Ima že zdavnej čebelarskega nadzornika in nebroj učiteljev čebelarstva, a je zopet imenovala še enega nadzornika in sedem

popotnih učiteljev. Prvi ima 2000 K plače, 1200 K potnine in 700 K dnevnine; učitelji pa po 1600 K plače, 1600 potnine in 350 do 490 K dnevnine.

Golazen v panju. Veliki čebelar Dengg pripoveduje v nekem čebelarskem listu, da je našel v sosedovem panju k dnu prilepljeno okostje kuščarja. Čebelam je moralo biti pač gnusno opravilo obglodati kuščarja do kosti ter spraviti nesnago iz panjů. Nekje drugje sta zlezli v panj celo dve belouški.

Dober in zanesljiv način kako predstavljati čebele na male razdalje, tudi v čebelnjaku na razne prostore, je ta, da se čebele v panju dobro splaše s tem, da se tolče s kakšno stvarjo po panju. Čebele begajo semtertja ter so si v svesti, da se godi nekaj posebnega. To se napravi zvečer, zjutraj se pa vsaka čebela obrne pri izletu, si dobro ogleda novi prostor in nobena se ne vrne na svoje prejšnje stališče. Liko zar.

Zadelavina se navadno težko spravi iz obleke, vendar pa prav lahko z vročim likalnikom in pivnikom, ki ga denemo na madež; kvečjemu treba še nekoliko s terpetinom pomagati. Bivši „Omadeževanec“.

V **Belgradu** se vrši letos v avgustu kongres jugoslovanskih čebelarjev v svrhu, da se osnuje zveza vseh jugoslovanskih čebelarskih društev. Natančneje poročamo.

„**Dober prijatelj**“ je bil župan iz Numice pri Netoliški na Češkem tamošnjemu nadučitelju, zato mu je 1. kategorično zapovedal njegov čebelnjak odstraniti. 2. Nadučitelj se ne zmeni za ta ukaz 3. Župan naznani na okrajno glavarstvo. 4. To ne upošteva naznanitve. 5. Župan toži. 6. Zatoženec oproščen. 7. Rekurs. 8. Zopet oprostitev. — Pravica!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje: Dne 24. junija sem peljal čebele v pašo. Štiri dni pozneje peljal jih je moj sosed prav na ono mesto, vzel moje panji iz čebelnjaka ter postavil svoje vanj, moje pa poleg čebelnjaka. Stem se mi je storila velika škoda, zakaj moji panjovi so izgubili vse starejše čebele, ker so bile vajene prejšnjega prostora ter so letele potem v njegove panji. Prosim, svetujte mi, kaj mi je storiti, in če ima kdo pravico samolastno čebele prekladati? (V. M. v V.)

Odgovor: Človek se mora zgražati ob takem slučaju, ki kaže, da tudi čebelarji niso vsi dobri ljudje. Ne poveste sicer vseh okolišnic, ste li imeli enako pravico Vi kot Vaš sosed postaviti čebele v dotični čebelnjak, vendar bi sosed nikakor ne smel predstavljati Vaših čebel odprtih na drug prostor, ker si je bil kot čebelar v svesti, kaj Vam je učinil s takim početjem. V Vaših panjovih so ostale samo mladice, ki še niti po vodo za zalego ne hodijo, in bi jih morali še celo pojit, vse pašnice pa so se izprosile v sosedove panji. Od paše ne bodo imele ne samo nič dobička, še celo oslabele bodo, in Vaš „dobri“ sosed je pri svoji vesti vsekako dolžan Vam povrniti veliko škodo. Izkušajte po bližnji lepi poti priti do primerne odškodnine, sicer iščite pravico tam kjer jo dele.

~~~~~

Rešitev računske naloge iz 6. številke.

Sosedu je zamrlo 10 plemenjakov. Izmed ostalih 22 je dalo polovica po enega prvca (11), po enega drugca (11) in po enega trekovca (11), druga polovica tudi po enega prvca (11) in po enega drugca (11); ker so dali vsi prvci po enega devičnika in eden še unuka, je bilo 23 rojevih rojev. Imel je tedaj 22 izrojencev, 22 prvcov, 22 drugcev, 11 trekovcev in 23 rojevih rojev, kar znaša ravno število 100.

A kako sem izračunal, da je zamrlo 10 plemenjakov? Sklepal sem takole: Če da polovica še živih plemenjakov po tri, druga pa po dva roja, dasta dva panja pet rojev, dva prvca še dva devičnika; tedaj je od dveh plemenjakov 7 panjev priredbe, kar tvori s starcema vred število 9, ali 22 plemenjakov naraste na število 99, oziroma z unukom vred ravno na 100.

Tonetov.

~~~~~

Poročilo o IV. odborovi seji

dne 4. julija 1907.

Poroča tajnik Zirkelbach.

Navzoči: gg. Gustav Pirc, Anton Pirc, Anton Žnideršič, I. N. Babnik, Anton Likozar in Henrik Zirkelbach. Odsotna gg. Fr. Črnagoj in prof. Ant. Jarc.

Gospod predsednik prebere došle dopise. Med drugimi je bil tudi dopis c. kr. kmetijske družbe, katera naznanja, da je poljedelsko ministrstvo dovolilo za leto 1907 500 K podpore za predavanja. Društvo naj naznani, kje in koliko bode letos predavanj.

Za spominek † dr. Dizierzona se dovoli 25 K prispevka. Odbor prosi tudi čebelarje, da bi prispevali z doneski za spominek temu slavnemu čebelarju, kateri je imel nevenljive zasluge za čebelarstvo, ker ravno on je med drugimi največ pripomogel z uvedbo satnikov, da se je čebelarstvo povzdignilo na sedanje stopnjo. Darovi naj se blagovolijo pošiljati na „Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani“.

Kmetijsko zastopstvo c. kr. dalmatinskega namestništva prosi c. k. kmetijsko družbo kranjsko, naj naznani, ali se še katera tvrdka razun barona Rotschütza peča s čebelarškim eksportom in čebelarškimi potrebščinami. Kmetijska družba je odstopila dopis „Slovenskemu čebelarškemu društvu“. Objave naj se pošljejo tajniku.

Sklene se prositi c. kr. kmetijsko ministrstvo podpore za uzorni čebelnjak v Ljubljani na vrtu c. kr. učiteljskega.

Določil se je dan in vsopred enodnevnega čebelarškega tečaja pri g. Antonu Žnideršiču v Il. Bistrici, ki naj se priobči v 7. št. „Slov. Čebelarja“.

G. Žnideršiču se prepusti, da sam določuje ustanovitev opazovalnih postaj.

Sklep seje.

Naznanila osrednjega društva.

Poziv. Vse podružnice, ki žele, da bi se vršilo kako predavanje, naj blagovolijo to naznaniti glavnemu odboru v Ljubljani. Isto se prosijo tudi posamezni čebelarji, da bi naznanili kraje, kjer še ni podružnic, in je potreba, da se iste ustanove, da se vrše ustanovni shodi. Naznani naj se obenem tudi lokal, kje bi se lahko ustanovni shod vršil.

Iz spodnještajerskega čebelarškega društva.

Čebelarški shodi na Štajerskem.

Dne 16. julija ob 3. uri popoldne čebelarški shod na **Brestenici pri Kamnici nad Mariborom.**

Iv. Jurančič.

Listnica uredništva.

Gosp. L. K. v K.: Če se vidimo v Ilirski Bistrici se pogovorimo natančneje, sicer pa dobite daljše pismo po shodu.

MALA NAZNANILA.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le **dvakrat v letu.**

Letošnji poletni vzpodrezan med v satorju kupuje čebelarška podružnica v Kranju. V ponudbah je povedati množino in ceno.

Lovskega psa prepeličarja ima naprodaj Emanuel Kovačič v Stražišču pri Kranju.

80 kg čistega pisanca po 1 K 20 h, ali 5 kg s posodo vred 5 K prodaja Jakob Lubec, pošta Možganjci.

Ceno prodam: Panje: Gerstungove čisto nove po K 8.—, Gerstungove rabljene, posebnano natančno narejene po K 8.—, Gerstungove rabljene po K 5.—, francoske (Drory) po K 7.—, nemške mere (polokvirje) po K 1.—. Stiskalnice za K 12.— in deščice za okvirje 100 m K 3.—. J. N. Babnik, Ljubljana. Je v vpogled navedeno v čebelnjaku v Dravljah št. 92.

Vsak pravi čebelar

mora imeti izborni čebelarski knjigi: Anton Janša „Popolni nauk o čebelarstvu“ s podobami in „Razprava o rojenju čebel“. — Obe knjigi staneta elegantno vezani K 4, mehko vezani K 3-20. Naročila sprejema Slov. osr. čeb. društvo in Blasnikova tiskarna v Ljubljani. — Posežite mnogoštevilno po teh koristnih knjigah!

Močan lesen čebelnjak

na kamnitih podstavkih, krit z zarezo opeko, za približno 100 kranjskih panjev 120 K.
Garantiran, zanesljiv med-pitanec, 5 kg 7 K. — Umetno satovje iz
garantirano čistega voska, 4 K 40 h kg.

Prodaja

F. UNGER, Spodnja Šiška pri Ljubljani.

Semena rdeče defelje (inkarnat), esparsete, facelije, ranjak
 — ali uročnik (Tannen- oder Wundklee) —

zelo medunosne cvetlice prodaja

J. KORDIN v Ljubljani.

Čebelarskim društvom in čebelarjem

priporočam

škatljice za razpošiljanje matic po pošti

kakor tudi

lipove remelce za satnike

po najnižji ceni.

Mizarstvo s stroji. **JAKOB ŽUMER** Gorje — Gorenjsko.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošiljajo upravništvu „Slovenskega čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega čebelarja“ Fr. Rojnu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Mihael Rožanec. — Lastnik „Slovensko čebelarsko društvo.“

Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.